

Jendeak uste duena, askotan, oker dago: DTM da zuzena (1)

Mosler-i egindako elkarrizketa (Jatorrizko bertsioa): [Elkarrizketa Warren Mosler-i](#)

Zipriztinak:

(i) Gobernuak ez du behar gure dirua gastatzeko, lehendabizi gastatu egiten du eta gero maileguz hartu; lehendabizi gastatu eta gero zergak kobratu. Jendeak uste duenaren aurkakoa, hain zuzen ere.

(ii) Zergen helburua langabezia sortzea da. Estatuak zerga bat sortzen du eta zerga horrek bera ordaintzearren dirua lortzeko beharra.

(iii) Zergapetze maila batek langabeziaren maila zehatz bat sortzen du.

(iv) Milioi bat dolarreko zerga batek milioi bat langabetu sortuko balitu, eta gobernuak soilik milioi erdi bat kontratatuko balu, orduan milioi erdi bateko zerga ezarri beharko luke edo guztiak kontratatu.

(v) Zer zentzu dauka gobernuak jende gehiago enplegatu gabe uzteak, berberak kontratatu nahi duenak baino? Ez dauka zentzurik, baina hori da egiten duguna.

(vi) Moneta politika eraginkorra da ondoko zentzuan: interes tasak %0ra jaitea oso deflazilogilea da. Batzuek uste dute interes tasak jaitea eskari agregatuari gehitzen zaiola, nik kontrakoa uste dut.

(vii) Interes tasak jaisten badira gobernuak gutxiago gastatzen dute interesetan, hortaz, diru gutxiago sartzen duzu; gastua gutxitzen duzu eta ekonomia galgatu.

(viii) Beste batzuek esango lukete interes tasak jaisten badituzu kredituak handituko lirateke eta beraz eskari agregatua, jendearen errentak jaitsi diren arren.

(ix) Esportazioak kostu erreal bat dira. Zure aurrezki eta ondasun errealak esportatzen dituzu balantze batean kreditu baten truke eta termino errealetan zure bizitza kalitatea jaisten da.

(x) Baldin eta lehiakor bilakatzen bazara, esportatzen hasten zara eta hori baldin bada egiten duzun guztia, gertatzen dena da zure dibisaren balioa handitzen dela abantaila hori galtzen duzun arte eta zure esportazioak desagertzen dira.

(xi) Estrategia horrek kanpo dibisa erostea eta norberarena saltzea barnean eduki dezake. Horri estrakontabilitateko gastua deitzen diot, azpiegituretan inbertitu barik, zure gastu publikoa kanpo monetako erreserbak erostera joaten da. Ez da nire lehen aukera baina bai funtzionatzen du egiten ari zarena sostengatzeko.

(xii) Europar EBZ-k ez ditu dolarreko erreserbak erosten euroari dolarrak babestu duela ez dutelako iruditu nahi. Hortaz, beren dibisaren balioa handitzen uztera mugatuko dira. Arnasaldia hartu dute, zeren euroa denbora baterako utzi zuten beste banku zentral batzuk uxatu baitituzte, EBZ-k bere

quantitative easing-eko lasaitasun politika iragarri duelako eta interes tasak negatiboan utzi zituelako. Hori dela eta, (banku zentral horiek) euroak saldu zituzten. Baina orain moneta horren arreta haien zorroan oso baxua da. Euroguneak merkataritza superabit bat dauka, zeinak euroen eskasiari lagundu dion eta beraz (euroaren) balioa hasiko da handitzen.

(xiii) Trantsizio enpleguaren ideia. Defizit maila %8ra behin altxatuz gero, sektore pribatua enplegatuak kontratatzen hasi da; saltzen eta saltzen ari dira eta jendea behar dute beren bezeroei arreta egiteko. Baina sektore pribatuari ez zaio gustatzen langabetuak kontratatzea, beraz langileen eskasia egon daiteke, %10eko langabezia tasekin.

(xiv) Hori konpondu dezakezu transakzio enpleguko programa ireki batekin, lan egiteko prest eta gai dagoen edozein pertsonarentzako irekia. Gutxieneko alokairua ordainduko nuke eta, behin pertsonaren bat kontratatua izan eta gero, horrek aukera ematen dio demostratzeko puntuala, txukuna, arduraduna, istiluetan sartzen ez dena dela eta sektore pribatuak kontratatu ahal du pertsona hori.

(xv) Munduan zehar horrelako programa bat martxan jarri den bakoitzean haren onura demostratu da. Jendea sektore publikotik sektore pribaturako trantsizioa egitera lortzeko modu bat da.